

ૐ

શ્રી પરમહંસાણુ દેવાય નમઃ

પત્રાંક - ૧૬૬

હિતશિક્ષા - ૫, પત્રસાર

Model Answer Paper

Marks : 100

Paper તપાસતી વખતે Model Answer Paperમાં આપવામાં આવેલા pointsને વફાદાર રહેવું. જુદાં જુદાં options આપવામાં આવ્યા છે જેથી તપાસવામાં સરળતા રહે. તેમાંથી કોઈ પણ option લખ્યો હોય, તેનો ભાવ આવી જતો હોય તો marks આપવા.

(I) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તરમાં બે શબ્દ લખવાના છે. પહેલો શબ્દ a) આડો અને બીજો શબ્દ b) ઊભો લખવાનો છે. (Write two words as the answer to each question. First word a) is to be written horizontally and second b) vertically.) Marks : 20

દરેક સાચા શબ્દ માટે 1 mark આપવો.

- (૧) a) જ્ઞાની
b) જ્ઞાન
- (૨) a) લક્ષ b) પક્ષ / a) પક્ષ b) લક્ષ
- (૩) a) શ્રવણાત્મક
b) અનુભવાત્મક
- (૪) a) દર્શનમોહ
b) ચારિત્રમોહ
- (૫) a) ચિંતના
b) વેદના
- (૬) a) અકાળ
b) સુકાળ
- (૭) a) આત્મભાવ
b) આસ્વાદ
- (૮) a) વિચાર b) વિવેક / a) વિવેક b) વિચાર
- (૯) a) અંતરંગ
b) બહિરંગ
- (૧૦) a) સમકિત
b) શાંત

(II) સાચો જવાબ પસંદ કરો. (Choose the correct answer.)

Marks : 10

દરેક સાચા જવાબ માટે 2 marks આપવા.

- (૧) (c) આજ્ઞા
- (૨) (a) વ્યવહાર સમકિત
- (૩) (c) સંપ્રદાયબુદ્ધિથી
- (૪) (b) એક વિકલ્પ હોવો
- (૫) (a) સદ્ગુરુ

(III) જોડકાં જોડો. Column Aની સામે column B અને column Cમાંથી સાચો જવાબ શોધીને લખો. eg. (૧) - a - f (આ સાચો જવાબ નથી.) (Match the columns with the right answers from column B and column C corresponding to column A.) Marks : 10

દરેક સાચા જવાબ માટે 2 marks આપવા.

- (૧) - c - j
- (૨) - e - f
- (૩) - a - i
- (૪) - b - h
- (૫) - d - g

ઉપરના બધા જવાબોમાં એક સાચું લખ્યું હોય તો 1 mark અને બે સાચા લખ્યા હોય તો 2 marks આપવા.

(IV) વિધાન સાચું છે કે ખોટું તે જણાવો. જો ખોટું હોય તો કારણ આપો. Marks : 10

દરેક સાચા જવાબ માટે 2 marks આપવા.

False લખ્યું હોય પણ કારણ ન લખ્યું હોય અથવા ખોટું કારણ લખ્યું હોય તો 0 mark.

True માટે કારણ અપેક્ષિત નથી.

- (૧) False. તે પરાવર્તના કરે છે. / તેને ફરી ફરી કરવામાં રસ પડે છે. / જેને પરિભ્રમણનું પુનરાવર્તન અટકાવવું નથી તેને પરાવર્તનામાં કંટાળો આવે છે.
- (૨) False. સંધિ ઘટાડતો - તોડતો જાય છે.
- (૩) True.
- (૪) False. વિકલ્પાત્મક ભૂમિકામાં પણ સમકિતી છે. / સ્વરૂપની પ્રતીતિ સતત હોવાના કારણે સમકિતી છે.
- (૫) False. તીવ્રતા પર પણ કાર્ય કરે છે. / બળે પર કાર્ય કરે છે.

(V) એક કે બે વાક્યમાં જવાબ આપો. (Answer in one or two sentences.) Marks : 15

દરેક સાચા જવાબ માટે 3 marks આપવા.

- (૧) અંગ્રેજી શબ્દ - Messy (મેસી) - 1 mark
ફાયદો - સંસારગત વ્હાલપ ઘટશે. / પરમ વિનય પ્રગટશે. - 2 marks
આ ઉપરાંત પણ કોઈ બીજો ફાયદો દર્શાવ્યો હોય જે બરાબર લાગતો હોય તો 2 marks આપવા.
- (૨) ફાયદો - સૂક્ષ્મ બોધ અહણ થાય. / વિષયનો - વિભાવનો રસ મંદ થાય. / બોધ વધુ સમય સ્મરણમાં રહે. - 1 1/2 marks
મર્યાદા - શ્રદ્ધા ટકે છે પણ જ્ઞાન ચારિત્રમાં નથી ઊતરતું. / રસ મંદ થાય છે પણ રહે છે. / તે feelingના સ્તર પર નથી જતું. / નશો સતત ટકતો નથી. - 1 1/2 marks
- (૩) કારણ કે જીવને મનુષ્યપણું અનંત વાર પ્રાપ્ત થયું છે, પણ સમ્યગ્દર્શન પ્રાપ્ત થયું નથી.
- (૪) બીજાનું વર્તન / behaviour ન જો, એના કર્મનો ઉદય જો.
- (૫) જે દૈહિક જરૂરિયાતોની પણ ચિંતા ન કરે તે સાચું સમર્પણ છે. / જીવમાં એવાં શ્રદ્ધા અને સમર્પણ હોવાં જોઈએ કે તેને બીજી કોઈ સલામતીની જરૂર ન પડે. / જેમને દેહાસક્તિ ન હોય તે આટલા નિઃસ્પૃહ રહી શકે. / મુક્ત થવા માટે આવા દેહભાવથી મુક્ત પુરુષ જોઈશે.

(VI) નીચેના દૃષ્ટાંતને સંક્ષેપમાં લખી તેનો પરમાર્થ સમજાવો. (Write the following examples in brief and explain their parmarth.) Marks : 25

દરેક સાચા જવાબ માટે 5 marks આપવા.

- (૧) દૃષ્ટાંત - પત્રને પહોંચાડવા માટે તેના પર જ સ્ટેમ્પ લગાવવી આવશ્યક છે. તેને બદલે સ્ટેમ્પના પૈસા કે છુટી સ્ટેમ્પ પોસ્ટબોક્સમાં નાખવામાં આવે તો પત્ર પહોંચે નહીં. - 2 1/2 marks

પરમાર્થ - તેવી રીતે કાર્ય સિદ્ધ કરવા માટે સાચી પદ્ધતિ જોઈશે. જો પદ્ધતિ બરાબર નહીં હોય તો સફળતા નહીં મળે. / પરમકૃપાળુદેવે પત્રાંક ૧૬૬માં બતાવેલ યથાર્થ વિધિના પાલનથી જ સમ્યગ્દર્શન થશે. - 2¹/₂ marks

(૨) દષ્ટાંત - બે પ્રકારના ગરીબ -

૧) જે ગરીબીથી ટેવાઈ ગયા છે. / જેને ગરીબીની આદત પડી ગઈ છે. / જેણે ગરીબી સાથે સમાધાન કરી લીધું છે. / જેને ગરીબીનો વાંધો નથી.

૨) જેને ગરીબી ખૂંચે છે. / જે ગરીબીથી છૂટવા આતુર છે. / જે અમીરીનાં સ્વપ્ન જુએ છે. / જે ગરીબીથી છૂટવાના પ્રયત્નો કરે છે.

આમાંથી એક મુદ્દો લખ્યો હોય તો 1¹/₂ marks આપવા અને બે મુદ્દા લખ્યા હોય તો 2¹/₂ marks આપવા.

પરમાર્થ - બે પ્રકારના અજ્ઞાની -

૧) જે વિષયમાં, પુણ્યોદયમાં સંતુષ્ટ છે. / જેણે દુઃખ સાથે સમાધાન કરી લીધું છે. / જે બંધનથી ટેવાઈ ગયો છે.

૨) જે તરવાનો કામી છે. / જેણે સાચી દિશાનો નિર્ણય કર્યો છે. / જેને બંધન ખૂંચે છે. / જેને છૂટવાની ભાવના છે.

આમાંથી એક મુદ્દો લખ્યો હોય તો 1¹/₂ marks આપવા અને બે મુદ્દા લખ્યા હોય તો 2¹/₂ marks આપવા.

(૩) દષ્ટાંત - નીચેથી ન દેખાતો માળો અને ઈંડા શિષ્યને ગુરુની આજ્ઞા અનુસાર ઝાડ પર ચડતાં દેખાય છે અને ગુરુ તેને નબળી ડાળ પર પગ ન મૂકવા જણાવે છે. બન્ને ચીજનું કારણ એ હતું કે તેઓ આગલા દિવસે ઝાડ પર ચડ્યા હતા. - 2¹/₂ marks

પરમાર્થ - તેમ જેમણે આત્માનો અનુભવ કર્યો છે, માર્ગને અને તેનાં પતનસ્થાનકોને જોયાં છે એવા અનુભવી ગુરુમાં શ્રદ્ધા રાખવી. - 2¹/₂ marks

(૪) દષ્ટાંત - ધ્યાનશિબિર પછી જંગલી પશુઓ જોવા જનાર લોકોને પશુ નથી દેખાતા. ત્યાં રહેતા બાબા તેમને કહે છે કે એક રાતમાં ન દેખાય, તેના માટે લાંબો સમય રહેવું પડે. - 2¹/₂ marks

પરમાર્થ - તેમ દર્શનમોહના નાશ માટે સદ્ગુરુના નિકટ અને નિરંતર સમાગમની આવશ્યકતા છે. - 2¹/₂ marks

(૫) દષ્ટાંત - કોઈ સૂતેલા વ્યક્તિને અગત્યનો સંદેશ આપવો હોય તો પહેલાં તેને બૂમ પાડીને જાગાડવામાં આવે છે અને તે જાગી જાય પછી તેને તે સંદેશ આપવામાં આવે છે. - 2¹/₂ marks

પરમાર્થ - તેમ ગુરુના બે પ્રકારના કથન / પોકાર હોય છે. પહેલાં તેઓ વૈરાગ્ય-ઉપશમ આદિનાં કથન / બોધ દ્વારા શિષ્યને જાગાડે છે અને જાગ્યા પછી શિષ્યને રહસ્યની વાત / સૂક્ષ્મ બોધ / સાધનાપદ્ધતિ આપે છે જેને ગુરુગમ કહેવાય છે. - 2¹/₂ marks

(VII) રત્ન જેવા પત્રાંક ૧૬૬નું દાન આપનાર પરમકૃપાળુદેવના મહિમા અને ઉપકારોનું વેદન કરી આ સ્વાધ્યાયયાત્રાની પૂર્ણાહુતિ કરીએ. (Let us culminate this swadhyay journey by experiencing the glory and grace of Param Krupalu Dev who bestowed the jewel-like Patrank 166 upon us.) Marks : 10

(૧) સત્પુરુષ - 1 mark

(૨) પરમકૃપાળુદેવ એવી સહજ સમાધિમાં લીન રહેતા કે ભોજનનો સમય થાય ત્યારે રસોઈયો તેમના મુખમાં આહાર મૂકી જમાડી લે. જ્યારે તેમની આંખ ખૂલે ત્યારે પૂછે કે પેટમાં વજન લાગે છે. મેં ભોજન કરી લીધું? - 3 marks

(૩) માતા લાપસીને ઘીમાં ચોળી તેના કોળિયા બનાવી પોતાના બાળકના મોઢામાં મૂકે છે. - 2 marks

(૪) પરમકૃપાળુદેવે પત્રાંક ૧૬૬માં આત્મલક્ષ, આત્મરસ ચોપડ્યો છે. / પરમકૃપાળુદેવે આત્માનો મહિમા એવો ગાયો છે કે આત્માનો રંગ રોમરોમ પર ચઢી જાય. - 2 marks

(૫) પરમકૃપાળુદેવના ઉપદેશથી આપણાં મિથ્યાત્વ / અજ્ઞાન / કુવૃત્તિઓ દૂર થઈ જાય છે. - 2 marks

